

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/105/103/96

ZAGROŻENIA DLA ŚWIATA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W corocznym sondażu dotyczącym zagadnień międzynarodowych¹ badaliśmy postrzeganie przez Polaków zagrożeń współczesnego świata. Świadomość grożących niebezpieczeństw kształtuje się w największym stopniu pod wpływem doniesień środków masowego przekazu, w mniejszym - osobistych doświadczeń. Relacje prasowe i telewizyjne koncentrują się głównie wokół toczących się wojen i konfliktów. Wydarzeniem, które z pewnością nie pozostało bez wpływu na percepcję zagrożeń dla świata, było zakończenie trwającej ponad cztery lata wojny na terenie byłej Jugosławii. Niepokój budzić mogła natomiast przedłużająca się wojna w Czeczenii, sytuacja w Rosji przed zbliżającymi się (w okresie realizowania sondażu) wyborami prezydenckimi, a także wzrost napięcia na Bliskim Wschodzie.

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA

Na wstępie prosiliśmy respondentów o wymienienie problemów, które - ich zdaniem - wymagają rozwiązania przez społeczność międzynarodową. Badani odpowiadali na pytanie otwarte, tzn. nie mieli możliwości wyboru spośród gotowych odpowiedzi, lecz sami je formułowali.

Tabela 1

w procentach

Co, Pana(i) zdaniem, jest obecnie najważniejszym problemem, przed którym stoi świat?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	V '92	VI '93	VI '94	V '95	V '96
Możliwość wybuchu wojny światowej	34	25	34	35	32
Niepokój, chaos na świecie, konflikty regionalne	21	24	21	29	20
Ekologia	24	20	13	17	15
Głód	7	10	9	13	14
Bezrobocie	4	6	10	12	12
Bieda	8	3	8	7	8
Przestępczość i inne patologie	1	2	2	4	6
Zagrożenie nuklearne	4	1	3	2	5

¹ Badanie „Świat wokół nas” (9) przeprowadzono w dniach 24-29 maja '96 na 1154-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Dla ponad połowy Polaków najważniejszym zadaniem, przed jakim stoi świat, jest zachowanie pokoju, zarówno w skali globalnej, jak i regionalnej. Znaczna część respondentów (32%) obawia się bowiem wybuchu wojny światowej, a co piąty badany (o 9 punktów mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym) wskazuje na destabilizację sytuacji na arenie międzynarodowej, toczące się na świecie wojny i konflikty zbrojne. Na zmniejszenie się liczby badanych wymieniających jako zagrożenie chaos na świecie i występowanie konfliktów regionalnych wpłynęło niewątpliwie zakończenie wojny w byłej Jugosławii. Niewielki odsetek ankietowanych (5%) dostrzega zagrożenie nuklearne, związane bądź z bezpośrednim zastosowaniem broni atomowej w konflikcie zbrojnym, bądź z nie kontrolowanym wyciekiem materiałów radioaktywnych i skażeniem środowiska naturalnego.

Znaczna część osób wskazuje na problemy społeczno-ekonomiczne, dotyczące w głównej mierze zapewnienia ludziom godziwych warunków życia. Wśród nich najważniejsze są: głód i jego eliminacja (niedostatek żywności na świecie postrzega jako problem coraz większy odsetek respondentów, w tym roku 14% - dwukrotnie więcej niż w 1992) oraz zwalczanie bezrobocia (trzykrotnie więcej wskazań niż w 1992 roku) i biedy. Likwidację bezrobocia i polepszenie sytuacji materialnej postulują przede wszystkim ankietowani o niższym statusie materialnym, a więc osoby, których te zjawiska dotyczą w większym stopniu.

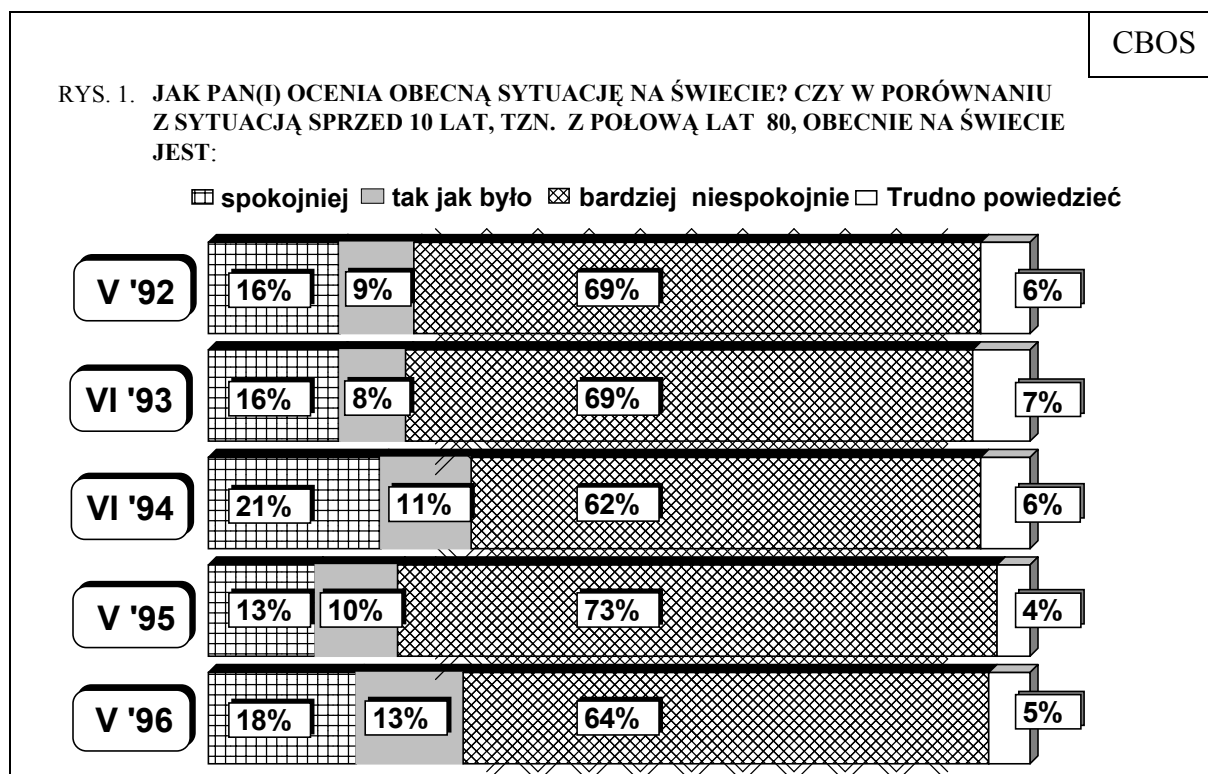
Na kwestie ekologiczne i potrzebę zapobieżenia degradacji środowiska naturalnego zwraca uwagę 15% badanych (o 9 punktów procentowych mniej niż w 1992 roku). Wśród nich przeważają osoby młode - do 34 roku życia, mieszkańcy dużych miast, ankietowani z wykształceniem wyższym, respondenci osiągający najwyższe dochody, nie uczestniczący w praktykach religijnych.

Tylko niewielki procent Polaków (6%) upatruje zagrożeń współczesnego świata w patologii stosunków międzyludzkich i nasileniu się przestępczości.

OCENA SYTUACJI NA ŚWIECIE

Respondenci oceniali również sytuację na arenie międzynarodowej. Niemal dwie trzecie badanych (o 9 punktów procentowych mniej niż rok temu) uznało, że obecnie na świecie jest bardziej niespokojnie niż przed dziesięciu laty. Przeciwnie stanowisko wyraża

niespełna jedna piąta ankietowanych (w ciągu roku wzrost o 5 punktów odsetka osób postrzegających obecną sytuację jako bardziej spokojną). Poglądy w tej kwestii podlegały stosunkowo niewielkim wahaniom w ciągu ostatnich czterech lat, a więc od czasu, kiedy zaczęliśmy je badać.

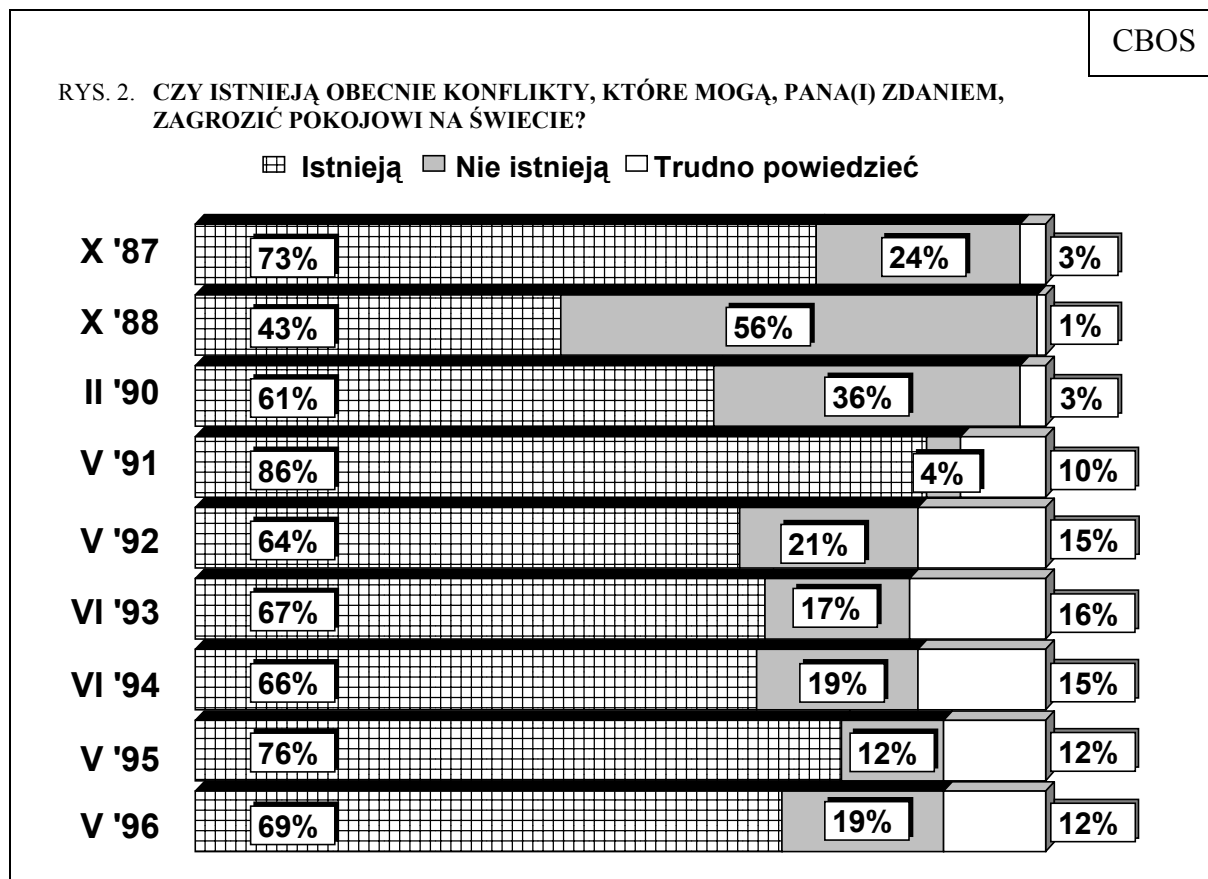

Przekonanie, że na świecie jest obecnie spokojniej niż w połowie lat osiemdziesiątych, nieco częściej niż pozostali ankietowani podzielają mężczyźni, ludzie młodzi (do 24 roku życia) - zwłaszcza uczniowie i studenci, osoby z wykształceniem wyższym, o najwyższych dochodach. Przeciwnego zdania są przede wszystkim kobiety, mieszkańcy największych miast (gdzie, co charakterystyczne, jest największe poczucie zagrożenia przestępczością) i osoby najbardziej aktywne religijnie.

Wydaje się, że ocena sytuacji na świecie w wymiarze spokoju - niepokoju w największym stopniu zależy od jej stabilności. Na postrzeganie współczesnego świata jako niespokojnego może wpływać, z jednej strony, zapoczątkowany w 1989 roku proces gwałtownych zmian politycznych, z drugiej zaś - tendencja do idealizacji przeszłości.

KONFLIKTY MOGĄCE ZAGROZIĆ POKOJOWI NA ŚWIECIE

Z oceną sytuacji na arenie międzynarodowej wiąże się poziom społecznego poczucia zagrożenia wojną. Ponad dwie trzecie respondentów uważa, że istniejące obecnie konflikty mogą zagrozić pokojowi na świecie. Przeciwnego zdania jest jedna piąta badanych.

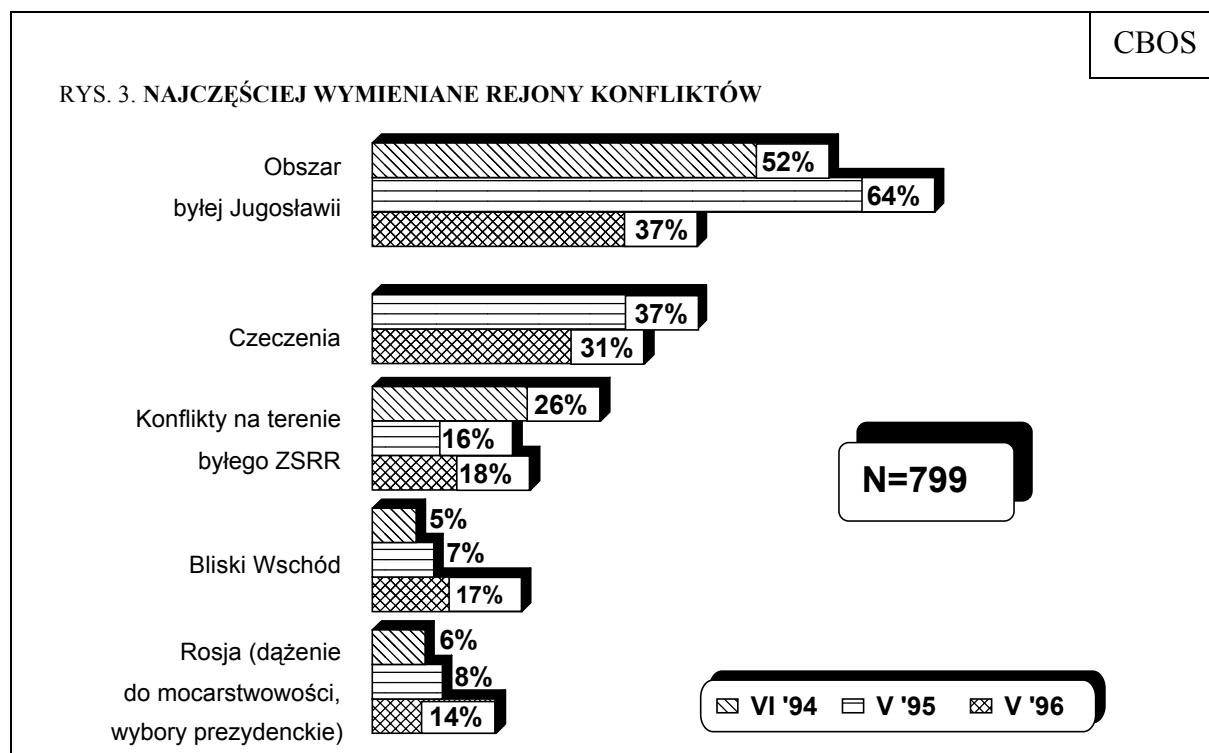

W stosunku do roku 1995 odnotowujemy niewielki, 7-punktowy spadek poczucia zagrożenia eskalacją konfliktów regionalnych. Po okresie dużych wahań poglądów w tej kwestii w latach 1987-1991, poczynając od roku 1992 są one stosunkowo stabilne. Na wzrost poczucia zagrożenia w maju '95 mógł mieć wpływ trwający już od kilku miesięcy konflikt w Czeczenii, podczas gdy ciągle jeszcze toczyła się wojna w byłej Jugosławii.

Poczucie zagrożenia wojną w dużym stopniu wiąże się z wiekiem i wykształceniem badanych: im są młodszy i lepiej wykształceni, tym częściej obawiają się wybuchu konfliktu światowego. Duże znaczenie ma także stopień orientacji w problematyce międzynarodowej.

Przekonanie, że obecnie toczą się konflikty mogące zagrozić bezpieczeństwu międzynarodowemu, częściej wyrażają ankietowani deklarujący duże zainteresowanie polityką, rzadziej zaś - osoby nie interesujące się tą sferą życia.

Respondentom, którzy uważają, że istnieją obecnie konflikty mogące zagrozić pokojowi na świecie, zadaliśmy pytanie otwarte, prosząc o ich wskazanie.

Pomimo zakończenia wojny na terenie byłej Jugosławii, wiara w możliwość zachowania trwałego pokoju w tym regionie jest dość krucha, największy bowiem odsetek respondentów (37%, co odpowiada 26% ogółu ankietowanych) tam właśnie dostrzega źródło potencjalnego konfliktu światowego. Należy jednak zaznaczyć, że odsetek ten jest prawie o połowę mniejszy niż rok temu. Niemal co trzeci badany (co piąty spośród wszystkich ankietowanych, o 6 punktów procentowych mniej niż w zeszłym roku) wskazuje na wojnę w Czeczenii. Ponadto 18% respondentów (12% ogółu) wymienia inne konflikty na obszarze byłego ZSRR. Co szósty ankietowany (12% wszystkich badanych) sądzi, że zarzewiem konfliktu globalnego może stać się sytuacja na Bliskim Wschodzie. Niepokoić może zwłaszcza napięcie w stosunkach izraelsko-palestyńskich i zakłócenia procesu pokojowego mogące doprowadzić do jego zerwania.

Część respondentów wskazywała państwa, których polityka może grozić wybuchem wojny. W tym kontekście pojawiała się przede wszystkim Rosja (14% wskazań, 10% ogółu badanych, o 6 punktów procentowych więcej niż w roku poprzednim) i przypisywane jej dążenie do odzyskania wpływów w Europie Wschodniej. Retoryce wielkomocarstwowej sprzyjała tocząca się walka wyborcza o fotel prezydenta Rosji. Obawami przed imperialnymi zakusami Rosji należy także tłumaczyć - wprawdzie rzadko występujący, ale do niedawna w ogóle nieobecny - pogląd, że pokojowi na świecie może zagrozić rozszerzenie Paktu Północnoatlantyckiego.

Część osób określała charakter konfliktów (13%) lub mówiła ogólnie o wojnie i nieporozumieniach między narodami (9%). Wśród tych zagrożeń niepokój budzą przede wszystkim konflikty narodowościowe, rasowe, religijne (7%), w nieco mniejszym stopniu także lokalne i wojny domowe (5%).

Uzyskane wyniki świadczą o tym, że opinia społeczna silnie reaguje na zmiany sytuacji na scenie międzynarodowej. Polacy postrzegają świat, w którym żyją, jako niespokojny i zagrożony konfliktami. Nic więc dziwnego, że za najważniejszy problem, przed którym stoi społeczność międzynarodowa, uważają zachowanie pokoju. W porównaniu z rokiem ubiegłym obserwujemy niewielkie zmniejszenie poczucia zagrożenia eskalacją konfliktów zbrojnych na świecie. Jest to spowodowane, jak można przypuszczać, wygaśnięciem wojny na terenie byłej Jugosławii. Warto jednak odnotować wzrost obaw związanych z imperialną, w odczuciu badanych, polityką Rosji.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Co, Pana(i) zdaniem, jest obecnie najważniejszym problemem, przed którym stoi świat? 1 - Niepokój, chaos na świecie, konflikty regionalne; 2 - Możliwość wybuchu wojny światowej; 3 - Zagrożenie nuklearne; 4 - Ekologia; 5 - Głód; 6 - Bieda; 7 - Bezrobocie; 8 - Inne

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	32	5	15	14	8	12	20	7	1154
Płeć										
Mężczyźni	18	31	5	15	15	8	13	23	5	546
Kobiety	22	33	4	16	14	9	11	17	10	608
Wiek										
do 24 lat	13	25	4	22	14	8	17	20	10	175
25-34	16	29	4	22	16	7	12	21	7	202
35-44	22	30	5	15	17	8	14	17	6	268
45-54	21	35	5	17	16	8	13	18	3	180
55-64	20	42	3	8	10	10	6	24	5	162
65 lat i więcej	27	33	5	5	12	9	7	21	14	165
Miejsce zamieszkania										
Wieś	16	33	5	11	14	8	16	16	11	425
Miasto do 20 tys.	16	40	5	12	12	7	13	18	5	139
od 21 do 100 tys.	20	33	4	17	15	8	11	20	7	235
101-500 tys.	24	28	6	21	12	9	11	27	5	198
501 tys.i. więcej mieszk.	29	28	1	21	20	9	4	21	2	157
Region										
Północny	20	24	8	14	10	12	12	20	10	145
Zachodni	8	44	4	17	19	12	13	19	5	121
Środkowozachodni	27	34	2	12	17	7	7	20	6	169
Środkowy	27	29	1	21	11	9	10	17	6	213
Wschodni	13	35	5	13	8	6	19	21	10	142
Południowo-wschodni	18	34	6	10	20	9	14	14	6	175
Południowo-zachodni	20	29	7	18	16	5	10	29	8	190
Wykształcenie										
Podstawowe	22	32	4	7	12	11	11	19	13	375
Zasadnicze zawodowe	16	29	7	13	14	8	20	22	8	300
Średnie	22	34	3	22	17	7	9	18	3	385
Wyższe	15	32	3	29	18	3	4	25	3	94
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier., inteligencja	12	36	3	31	13	3	8	17	5	84
Prac. umysł. niż. szczebla	24	34	2	24	29	5	10	19	1	114
Pracownicy fiz.- umysł.	23	28	13	24	6	6	13	15	4	58
Robotnicy wykwalifikowani	16	38	7	15	14	9	12	18	8	126
Robotnicy niewykwalifik.	23	17	3	18	10	10	19	14	11	55
Rolnicy	24	31	2	9	16	9	12	19	7	74
Prywatni przedsiębiorcy	21	35	3	12	12	5	4	21	2	45
Bierni zawodowo										
Renciści	17	33	5	9	15	12	12	20	8	167
Emeryci	27	36	5	6	10	10	5	25	10	200
Uczniowie i studenci	13	21	0	21	8	5	26	23	8	52
Bezrobotni	13	27	4	16	19	12	27	16	7	102
Gospodynie domowe i inni	20	32	6	19	15	6	5	24	15	74
Pracujący poza rolnictwem										
Sfera budżetowa	19	28	4	26	20	6	12	22	4	154
Sektor państwowy	19	35	5	17	18	5	16	18	6	118
Sektor prywatny	18	32	6	19	11	7	7	18	7	222
Spółdzielczość	21	48	3	25	22	12	10	18	3	25
Dochody na jedną osobę										
Poniżej 150 zł	17	27	4	10	14	11	18	19	12	254
151 - 225	20	33	5	14	15	5	17	17	6	182
226 - 325	22	34	6	15	13	10	12	20	5	275
326 - 425	26	33	4	16	11	7	7	21	7	206
Powyżej 426 zł	16	37	4	25	17	6	6	22	4	177
Ocena własnych war. mater.										
Złe	20	32	5	10	14	12	13	19	9	463
Średnie	20	31	5	17	13	6	12	20	8	451
Dobre	19	36	4	22	17	6	7	21	5	233
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	21	41	9	8	15	7	7	24	9	98
Raz w tygodniu	19	32	4	14	14	8	13	20	8	642
Kilka razy w roku	21	32	4	17	16	11	13	18	6	308
W ogóle nie uczestniczy	18	28	5	26	14	8	6	20	8	106
Poglądy polityczne										
Lewica	23	34	4	14	21	8	10	21	3	244
Centrum	22	31	5	20	14	6	10	19	6	349
Prawica	19	35	5	15	13	9	11	22	6	312
Trudno powiedzieć	15	29	4	11	11	12	17	17	15	248

Tabela 2. Jak Pan(i) ocenia obecną sytuację na świecie? Czy w porównaniu z sytuacją sprzed około 10 lat, tzn. z połową lat 80, obecnie na świecie jest:

(%)

	spokojniej	tak jak było	bardziej niespokojnie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	13	64	5	1150
Płeć					
Meężczyźni	22	15	58	4	543
Kobiety	15	10	69	5	608
Wiek					
do 24 lat	26	9	57	8	173
25-34	17	11	68	4	201
35-44	14	17	67	3	268
45-54	22	12	63	3	180
55-64	18	11	68	3	162
65 lat i więcej	14	14	60	12	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	13	63	6	425
Miasto do 20 tys.	23	11	62	4	137
od 21 do 100 tys.	16	15	63	6	235
101-500 tys.	19	13	63	4	196
501 tys. i więcej mieszk.	18	9	71	2	157
Region					
Północny	18	16	64	2	145
Zachodni	24	10	61	5	121
Środkowozachodni	16	13	64	8	167
Środkowy	16	13	69	3	213
Wschodni	13	12	70	5	140
Południowo-wschodni	18	10	65	7	175
Południowo-zachodni	24	16	56	4	190
Wykształcenie					
Podstawowe	17	12	63	8	375
Zasadnicze zawodowe	18	11	67	5	298
Średnie	18	13	66	3	385
Wyższe	27	21	51	1	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	23	18	57	2	84
Prac. umysł. niż. szczebla	25	10	63	3	114
Pracownicy fiz. - umysł.	7	17	76	0	58
Robotnicy wykwalifikowani	21	16	57	5	124
Robotnicy niewykwalifik.	15	12	68	5	55
Rolnicy	15	22	56	6	74
Prywatni przedsiębiorcy	18	10	70	2	45
Bierni zawodowo					
Renciści	15	11	68	7	167
Emeryci	15	13	66	6	200
Uczniowie i studenci	32	7	51	10	52
Bezrobotni	22	8	67	4	100
Gospodynie domowe i inni	14	12	71	4	74
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	23	11	63	3	154
Sektor państwowy	22	20	54	4	116
Sektor prywatny	16	13	67	4	222
Spółdzielczość	13	5	74	7	25
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	17	13	66	4	253
151 - 225	17	15	64	4	182
226 - 325	15	14	66	5	273
326 - 425	20	12	62	7	206
Powyżej 426 zł	25	11	62	2	177
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	14	65	5	461
Średnie	19	13	64	5	451
Dobre	21	11	63	5	232
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	9	73	7	98
Raz w tygodniu	19	12	63	6	640
Kilka razy w roku	19	15	64	2	306
W ogóle nie uczestniczy	19	16	61	4	106
Poglądy polityczne					
Lewica	21	11	66	3	244
Centrum	17	15	64	4	349
Prawica	24	13	60	3	310
Trudno powiedzieć	10	11	68	11	246

Tabela 3. Czy istnieją obecnie konflikty, które mogą zagrozić pokojowi na świecie?

	Tabela 3. Czy istnieją obecnie konflikty, które mogą zagrozić pokojowi na świecie?			(%)
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	69	18	12	1154
Płeć				
Mężczyźni	69	23	8	546
Kobiety	69	14	16	608
Wiek				
do 24 lat	80	11	10	175
25-34	72	17	11	202
35-44	73	20	8	268
45-54	72	20	8	180
55-64	66	17	17	162
65 lat i więcej	50	26	24	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	65	21	13	425
Miasto do 20 tys.	70	18	13	139
od 21 do 100 tys.	68	19	13	235
101-500 tys.	76	12	12	198
501 tys. i więcej mieszk.	73	18	9	157
Region				
Północny	75	16	9	145
Zachodni	69	22	9	121
Środkowozachodni	64	21	15	169
Środkowy	72	18	10	213
Wschodni	72	14	14	142
Południowo-wschodni	67	13	19	175
Południowo-zachodni	66	25	10	190
Wykształcenie				
Podstawowe	58	24	18	375
Zasadnicze zawodowe	73	13	13	300
Średnie	74	19	7	385
Wyższe	84	13	4	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	88	11	1	84
Prac. umysł. niż. szczebla	75	18	7	114
Pracownicy fiz. - umysł.	78	15	7	58
Robotnicy wykwalifikowani	71	20	9	126
Robotnicy niewykwalifik.	71	20	9	55
Rolnicy	70	22	8	74
Prywatni przedsiębiorcy	65	23	12	45
Bierni zawodowo				
Renciści	63	20	17	167
Emeryci	56	23	21	200
Uczniowie i studenci	79	9	12	52
Bezrobotni	74	16	10	102
Gospodynie domowe i inni	65	16	19	74
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	76	17	8	154
Sektor państwowy	76	19	5	118
Sektor prywatny	74	18	8	222
Spółdzielczość	76	12	12	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	67	19	14	254
151 - 225	71	21	8	182
226 - 325	67	19	14	275
326 - 425	69	16	14	206
Powyżej 426 zł	73	19	8	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	70	16	14	463
Średnie	68	20	12	451
Dobre	70	20	9	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	67	10	23	98
Raz w tygodniu	69	19	13	642
Kilka razy w roku	70	19	11	308
W ogóle nie uczestniczy	73	22	6	106
Poglądy polityczne				
Lewica	71	23	6	244
Centrum	73	18	9	349
Prawica	73	16	11	312
Trudno powiedzieć	57	17	25	248

Tabela 4. Jakie konflikty ma Pan(i) na myśli?

(%)

	Była Jugosławia	Czeczenia	Na terenie b. ZSRR	Bliski wschód	Polityka Rosji	Inne odpowiedzi	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	31	18	17	14	44	3	799
Płeć								
Mężczyźni	37	31	18	21	14	43	2	378
Kobiety	36	31	19	12	13	44	4	421
Wiek								
do 24 lat	47	23	17	16	9	43	3	139
25-34	37	28	17	22	16	43	4	146
35-44	37	41	20	13	14	41	4	195
45-54	27	35	18	17	11	47	3	129
55-64	39	28	15	14	18	37	4	107
65 lat i więcej	30	27	21	18	14	55	1	82
Miejsce zamieszkania								
Wieś	39	35	17	14	13	40	4	278
Miasto do 20 tys.	35	28	13	21	16	40	4	97
od 21 do 100 tys.	36	26	23	14	19	43	4	160
101-500 tys.	36	36	22	20	5	47	3	149
501 tys. i więcej mieszk.	34	24	15	18	17	51	0	114
Region								
Północny	44	31	33	17	8	36	4	109
Zachodni	41	44	22	17	7	39	2	83
Środkowo-zachodni	37	38	21	18	15	37	2	109
Środkowy	36	24	12	17	19	49	4	153
Wschodni	29	30	13	9	15	46	5	102
Południowo-wschodni	40	33	11	15	17	43	3	118
Południowo-zachodni	32	24	19	23	9	50	3	125
Wykształcenie								
Podstawowe	29	31	15	6	16	47	6	217
Zasadnicze zawodowe	39	35	15	21	14	37	4	220
Średnie	38	26	22	17	12	47	1	284
Wyższe	46	33	24	30	10	40	0	79
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	45	34	22	27	12	42	3	74
Prac. umysł. niż. szczebla	36	29	27	19	16	37	0	85
Pracownicy fiz.- umysł.	55	34	18	23	17	37	0	45
Robotnicy wykwalifikowani	36	37	18	24	7	40	3	90
Robotnicy niewykwalifik.	27	25	15	15	13	39	6	39
Rolnicy	34	33	10	4	15	55	5	51
Prywatni przedsiębiorcy	15	22	14	8	21	56	3	29
Bierni zawodowo								
Renciści	35	26	21	13	19	36	7	106
Emeryci	35	29	16	18	15	52	1	112
Uczniowie i studenci	51	31	16	15	4	39	5	41
Bezrobotni	35	32	17	15	4	49	5	76
Gospodynie domowe i inni	32	37	16	6	20	45	2	48
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	38	33	20	19	13	47	2	117
Sektor państwowy	32	32	20	29	10	36	0	89
Sektor prywatny	36	32	18	16	15	44	4	164
Spółdzielczość	51	27	35	24	15	22	0	19
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 150 zł	35	33	19	13	10	45	5	169
151 - 225	38	30	20	10	14	41	4	129
226 - 325	36	36	14	15	14	42	2	183
326 - 425	40	31	17	26	15	42	2	143
Powyżej 426 zł	31	19	27	23	14	52	2	129
Ocena własnych war. mater.								
Złe	35	34	17	15	13	41	5	324
Średnie	36	29	20	16	15	44	2	306
Dobre	40	30	19	18	12	48	2	164
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	29	27	4	4	10	56	11	66
Raz w tygodniu	34	31	16	20	15	43	2	440
Kilka razy w roku	45	31	23	15	12	41	4	216
W ogóle nie uczestniczy	34	33	28	13	15	45	3	77
Poglądy polityczne								
Lewica	45	34	19	16	11	43	2	172
Centrum	35	33	22	21	14	43	2	256
Prawica	35	29	17	19	15	48	1	228
Trudno powiedzieć	33	27	12	5	15	37	11	142